

enkelt private Retsforhold er i og for sig høist mislig. Om den end her paa dette Sted ikke fremtræder paa en saadan Maade, at man ligefrem kan betegne den som uretfærdig, saa er den i og for sig en Forrykkelse af Statsmyndighedernes indbyrdes Forhold, og den fører i sine Konsekventer til en Indgriben af Rigsdagen i private Retsforhold, i Retsforhold mellem Mand og Mand, som kan medføre den største Fare. Naar den ærede Ordfører har søgt at retfærdiggjøre denne Sammensætning af Taxationskommissionerne ved en Henviisning til Lovene af 8de April 1851 og 27de Marts 1852 angaaende Salget af Fæstegods paa Statens og Sorø Akademis Gods, saa er det jo dog ganske uensynligt, at Forholdet er her himmelvidt forskjelligt. Jeg vil ingenlunde sige, at det var det Rigtigste, man dengang gjorde ved at lade Taxationsmændene vælge af begge Thing, men der var da i alt Fald nogen Grund dertil, der var en Tanke deri. Sagen var nemlig den, at det Gods, der blev solgt, var Statens eller Noget, hvorover Staten var Disponent, og da kunde jo i alt Fald den Tankegang fremsættes og have noget Naturligt ved sig, at man sagde: Lad saa enhver af de Faktorer, der danne den lovgivende Magt, vælge en Mand til disse Kommissioner. Dette var i og for sig ikke ganske unaturligt, naar der med Hensyn til Gods, som tilhørte Staten, var Tale om denne Burdering ved Overgangen til Selveiendom, og derfor var det heller ikke absolut noget Unaturligt, naar lignende Forhold, efter hvad den ærede Ordfører anførte, og som jeg gjerne tror, skjøndt jeg ikke erindrer det, fandt Sted med Hensyn til Overgangen af Bidstrupgaard's Gods til Selveiendom, at Kommunen valgte det ene Medlem og Fæsterne det andet, det var i og for sig ikke andet end, at de interesserede Parter valgte disse Medlemmer; men her er Tale om en Burdering af Gods, som i sig selv slet ikke vedkommer Staten, her er kun Spørgsmaal om en Værdiansættelse, der skal lægges til Grund for en Opgjørelse mellem Mand og Mand, og der er en Indblanding af Thingene afgjort ikke paa sin Plads. Smidlertid kunde man jo maasse selv forføre sig med en saadan

Tanke, hvis det var Forslaget under Nr. 11 isoleret, man havde med at gjøre, men den egentlige Braad fremtræder først, naar man ser paa Forslaget under Nr. 19. Der kommer egentlig Knuden frem, thi der hedder det, at enhver Burdering vel sker efter Stemmeskerhed, men saaledes, at ingen Burdering er gylbig, med mindre begge de af Rigsdagen valgte Kommissionsmedlemmer have erklæret sig enige i den endelige Burderingssum. Man har altsaa været saa angstelig for at sikkre Rigsdagens eller Folkethingets Indflydelse paa Ansættelsen af Taxationerne, at man end ikke har vovet at lade Afgjørelsen ske som ellers efter Stemmeskerhed, men ligefrem har fordret, at ethvert af de af Rigsdagen valgte Medlemmer skulde høre til Majoriteten, skulde være enig i denne Ansættelse, og man er ikke veget tilbage for at bestemme, at naar et af de af Thingene valgte Medlemmer ikke var enigt med Majoriteten i Værdiansættelsen, saa kunde der slet ikke ske nogen saadan, og saa kunde altsaa Loven overhoved taget slet ikke komme til Anvendelse. En Bestemmelse af denne Natur er jo, som Enhver ser, i allerhøieste Grad egnet til at modvirke enhver Anvendelse af Loven. Naar den ærede Ordfører omtalte, at man havde haft noget Eignende ved et Forhold, han omtalte, nemlig ved Salget af Statens og Sorø Akademis Fæstebøndergods, da forholder det sig vel saaledes, at man der forholder det sig vel saaledes, at man der fordrede, at alle 3 Medlemmer skulde være enige, men der var dog i alt Fald aabnet en Udvei til, hvorledes der kunde ske en Ordning, naar Enighed ikke var tilveiebragt, nemlig, at der saa blev truffet Bestemmelse ved Lov, en Afgjørelse, der jo med Hensyn til dette Statens Gods ikke var absolut unaturlig, men her er slet ikke aabnet nogen Udvei. Dersom et af de af Thingene valgte Medlemmer erklærer sig imod en hvilken som helst Ansættelse, saa kan Loven ingen Anvendelse faa, men det er saa unaturligt, at jeg ikke tror, der kan være Spørgsmaal om at vedtage det. — Jeg gaar dernæst over til Forslaget under Nr. 17, der indeholder de Regler, som Flertallet vil have opstillet for Taxationen af det Bøndergods, som hører til de Sten-domme, der saaledes kunne gaa over til fri